

Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Bílov okres Nový Jičín

Bílov 5, 743 01 Bílovec

Identifikátor školy: 600 138 313

Termín konání inspekce: 4. – 7. leden 2005

Čj.:	n4 1098/05-5177
Signatura:	on4zy124

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Druh školy	mateřská škola (MŠ) – kapacita 18 dětí základní škola (ZŠ) – kapacita 50 žáků
Školská zařízení	školní jídelna – výdejna
Zřizovatel	Obec Bílov, OÚ Bílov 5, 743 01 Bílovec 1
Právní forma	příspěvková organizace
Organizace školy	jednotřídní MŠ (věkově smíšená třída) jednotřídní ZŠ (1. – 3. ročník)
Odloučené pracoviště	743 01 Bílovec, Bílov 99
Školní vzdělávací program MŠ	<i>Je nám krásně na světě</i>
Vzdělávací program ZŠ	<i>Základní škola</i>

Ve školním roce 2004/2005 je v MŠ zapsáno 17 dětí.

Základní školu navštěvuje celkem 19 žáků. Po absolvování 3. ročníku žáci přecházejí na úplné základní školy v Bílovci.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Personální a materiálně-technické podmínky, průběh a výsledky spontánních a řízených činností v mateřské škole.

Personální a materiálně-technické podmínky, průběh a výsledky vzdělávání v 1. – 3. ročníku základní školy

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Provoz MŠ zajišťují dvě pedagogické pracovnice. Odbornou pedagogickou činnost vykonává jedna odborně kvalifikovaná učitelka v rámci plného pracovního úvazku denně do 13:00 hodin. Odpolední provoz je dlouhodobě zajišťován ve sníženém úvazku učitelkou bez odborné kvalifikace. Vykonává obslužné činnosti a sleduje bezpečnost dětí při pobytu v MŠ.

Výchovně-vzdělávací proces v ZŠ zajišťují tři zkušení, odborně kvalifikovaní učitelé. Úvazky jsou sestaveny vhodně.

Je zpracován jasný a přehledný organizační řád. Činnost ZŠ a MŠ vychází z provozních řádů a dalších organizačních směrnic. Pracovní náplně zaměstnanců jsou stanoveny.

Informační systém je založen na bezprostředním a každodenním kontaktu zaměstnanců ZŠ i MŠ. Pravomoci delegoval ředitel částečně na učitelku pověřenou řízením MŠ, do její práce výrazněji nezasahuje. Jako metodický orgán působí pedagogická rada. Organizační a metodické problémy v ZŠ jsou prodiskutovávány a řešeny průběžně.

Ředitel zpracoval roční plán práce, který stanovuje hlavní úkoly a odpovědnost za jejich plnění. Podle potřeby je aktualizován.

Plán kontrolní činnosti je zaměřen převážně na ZŠ. Počet hospitací je pro potřeby školy dostačující. Záznamy mají vypovídací hodnotu.

Vzdělávacích akcí se účastní převážně ředitel a orientuje se podle nabídky na problematiku malotřídních škol a nové metody a formy práce.

Dalšímu vzdělávání obou učitelek MŠ je celkově věnována minimální pozornost, nekvalifikovaná učitelka se dále nevzdělává. Problémem je izolovanost pracoviště MŠ od vývoje a změn v oblasti předškolní výchovy, nepodporující profesní komunikaci s dalšími MŠ.

Personální podmínky jsou hodnoceny jako dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Materiální podmínky MŠ se vyznačují dlouhodobou stagnací zejména v oblasti vnitřního vybavení a potřeb pro výkon pedagogické činnosti. Většina zařízení, učebních pomůcek a hraček je zastaralá. K dispozici je pouze základní spotřební materiál, není zde dostatek aktuální dětské a odborné pedagogické literatury. Nábytek je opotřeбенý, ale funkční, nezohledňuje ale diferencovanou výšku dětí. Zejména v jídelně, kde se stravují také žáci ze základní školy, je výška stolového zařízení nevyhovující.

MŠ dbá o základní estetickou úroveň prostorů školy. Minimální je však podíl dětí na výzdobě a vzhled třídy není ovlivněn průběhem pedagogického programu.

Škola sídlí v dvoupodlažní starší budově společně s obecním úřadem. Má dostatek výukových prostor a odpovídající, postupně rekonstruované zázemí. K dispozici je kmenová třída, počítačová učebna a malá tělocvična. Pro odpočinkové a relaxační aktivity lze zčásti využít venkovní prostory. Kmenová třída je vybavena novým nábytkem, počítačová učebna novými počítačovými stoly a židlemi, zbývající vybavení je starší, ale dobře udržované. Výzdoba tříd i dalších prostor působí esteticky. Pro všechny předměty mají žáci k dispozici dostatek učebnic a dalších doplňkových materiálů. Část učebních pomůcek je zastaralá a při výuce málo využitelná. Jejich postupné doplňování a obnova je součástí plánu práce školy a probíhá. Počítače škola získala v rámci projektu Internet do škol. Jsou využívány převážně v rámci zářkovské zájmové činnosti. Didaktickou techniku má škola k dispozici v dostatečném množství.

Zásadní obnova materiálního vybavení ZŠ i MŠ naráží na nedostatek finančních prostředků.

Využívání materiálně-technického zázemí širší veřejností se omezuje na výpočetní techniku a tělocvičnu.

Materiálně-technické podmínky jsou hodnoceny jako dobré, s výraznými negativy v oblasti MŠ.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Školní vzdělávací program MŠ s názvem *Je nám krásně na světě* pro školní roky 2003/2004 a 2004/2005, je zpracovaný podle *Rámcového programu pro předškolní vzdělávání* (čj. 14 132/01-22).

Organizace MŠ se řídí denním režimem. Skladba a délka výchovně-vzdělávacích činností jsou podřizovány aktuální situaci. Pitný režim je zajištěn.

ZŠ se řídí schválenými učebními dokumenty realizovaného vzdělávacího programu Základní škola čj. 16847/96-2, včetně pozdějších úprav a doplňků.

Dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání. Naplňování učebních dokumentů je průběžně kontrolováno.

Pro žáky se specifickými poruchami učení jsou vytvořeny individuální vzdělávací plány na základě doporučení odborníků.

Učební plán je v souladu s rozvrhem hodin a reálnou výukou.

Rozvrh hodin respektuje hlediska psychohygieny.

Školní řád je komplexní, vyžaduje však aktualizaci a výraznější zaměření na specifické podmínky malotřídní školy.

Provozní řády MŠ a ZŠ jsou zpracovány.

Prevence sociálně-patologických jevů je přirozenou součástí výchovně-vzdělávacího procesu. Škola se setkává s negativním chováním žáků a přístupem rodičů, které vyžadují zvýšené úsilí v této oblasti.

Příjemné pracovní prostředí a klima v ZŠ přispívá k realizaci vzdělávacího programu.

Informační systém vůči žákům i rodičům je funkční.

Průběh a výsledky předškolního vzdělávání

S dětmi v MŠ pracují dvě učitelky, jejichž přímá pedagogická práce se významně odlišuje z hlediska odbornosti. Při odpolední směně se nekvalifikovaná učitelka zaměřuje pouze na obslužné činnosti a sleduje bezpečnost dětí při pobytu v MŠ. Pedagogickou odbornost uplatňuje pouze kvalifikovaná učitelka při ranní směně.

Spontánní a řízené činnosti

Spontánní a řízené činnosti byly v organizaci dne jednoznačně odlišeny a učitelka se aktivně orientovala především na řízené činnosti. Průběh spontánních a zájmových aktivit byl v přípravě i praktickém působení učitelky podceňen. Respektovala jejich volný průběh a pouze výjimečně uplatňovala podněty k jejich rozvoji.

V organizaci řízených činností převažovaly spíše frontální formy práce s nižší aktivizací dětí a s vyšším podílem verbálního projevu učitelky. Převahu měly metody rozvíjející paměť dětí nebo manipulační dovednosti s výtvarným a pracovním materiálem. Do průběhu programu byly účinně zařazovány také řízené pohybové aktivity a podporován spontánní pohyb. Z celkového posouzení řízených činností vyplynulo, že volbou pedagogických metod učitelka dostatečně nezohledňovala nízký počet dětí ve třídě a výrazné individuální rozdíly mezi jednotlivými dětmi. Uplatňovala také nadměrnou organizovanost programu i režimových přechodů. Z hlediska rozvoje dětí tak omezovala příležitosti ke zvyšování jejich samostatnosti.

Tematické zaměření sledované pedagogické činnosti bylo v souladu s plánovaným programem třídy a v praxi účelově ovlivňovalo zaměření hlavních činností. Převažovala funkční motivace stimulující krátkodobý zájem dětí o aktuální řízenou činnost. Uplatňované metody se dostatečně nezaměřovaly na vnitřní motivaci a jejich účinnost byla nevýrazná.

Přátelské vztahy mezi dětmi a učitelkou podpořily ve třídě pozitivní prostředí s důsledně stanovenými vnitřními pravidly. Při svém pedagogickém působení učitelka úspěšně reagovala na specifické sociální složení třídy. Zaměřovala se zejména na výchovné aspekty, které uplatňovala nenásilně a důsledně.

Na základě inspekčních zjištění je průběh spontánních činností hodnocen jako vyhovující. Průběh řízených činností je hodnocen jako dobrý.

Průběhové výsledky vzdělávací činnosti

Nejvýraznější výsledek pedagogického působení MŠ se projevil v oblasti rozvoje sociálních dovedností a návyků dětí. Děti si postupně osvojily pravidla pro vzájemné soužití ve skupině, která je charakteristická vyšším počtem dětí ze znevýhodněného sociokulturního prostředí, smíšenou věkovou strukturou a začleněním zdravotně postiženého dítěte. Většina si také osvojila odpovídající návyky osobní hygieny. Z projevů dětí bylo zřejmé, že MŠ vnímají

pozitivně. Většinou se ochotně zapojovaly do nabízených činností, ale soustředěnost na zvolenou činnost byla často nízká. Ve výsledcích dětí se projevila snížená podnětnost pedagogické práce při rozvoji samostatnosti dětí v sebeobsluze a aktivity v poznávací oblasti s ohledem na předpoklady jednotlivých dětí.

Spontánní pohybové dovednosti dětí se vyznačovaly dobrou úrovní. Dětské práce dokladovaly dobré osvojení technických dovedností při práci se základními materiály, v menší míře pak podporu představivosti a fantazie.

V komunikaci některých dětí se projevovala vyšší míra nejistoty a často také nesprávné nebo málo rozvinuté komunikativní návyky. Důvodem byl nedostatek cílených a motivovaných podnětů, případně nižší soustředěnost dětí při řízených aktivitách.

Do třídy MŠ je integrováno dítě s těžkým zdravotním postižením, které vyžaduje náročnou individuální péči. Výsledky integrace jsou, vzhledem k podmínkám třídy a spolupráci personálu s rodiči, úspěšné, neboť dítě se v prostředí třídy výborně adaptovalo a rozvíjí se. Významně se však zvýšila náročnost pedagogického výkonu. Děti bez potíží a přirozeně reagují na vzájemné odlišnosti, mají snahu si pomáhat.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti jsou dle inspekčních zjištění hodnoceny jako dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v 1.– 3. ročníku

Výuka probíhala v souladu s obecnými cíli a zásadami základního vzdělávání. Učivo vhodně navazovalo na předchozí témata. Cíle výuky byly stanoveny vhodně a přiměřeně vzhledem k aktuálnímu stavu třídy. Respektovaly individuální vzdělávací potřeby žáků a byly konkrétní.

Učebny prostorově vyhovují počtu žáků ve třídě. Výzdoba je tvořena převážně žákovskými výtvarnými pracemi a zčásti doplněna názornými pomůckami. Vyučující zajistili výuku pracovními listy a dalšími drobnými materiály podporujícími efektivitu učení. V části hodin byla využita didaktická technika.

Vzhledem ke třem ročníkům ve třídě převažovalo střídání samostatné a společné práce jednotlivých skupin. Pracovní tempo bylo přiměřené věku žáků a probíranému učivu. Vyučující kladli důraz na individuální práci s pomalejšími žáky, případně zařazovali úkoly rozdílné obtížnosti. Ve většině hodin byla role učitele jako zdroje informací a organizátora výuky vyvážená. Výuka byla vedena odborně správně a žáci měli dostatek možností k relaxaci.

Vyučující dokázali udržet zájem žáků o výuku vhodně volenými motivačními metodami, propojovali teorii s praktickým uplatněním učiva a využívali zkušenosti žáků. Hodnocení jako motivační činitel bylo málo výrazné.

Klidné a vstřícné klima třídy bylo podpořeno jasnými pravidly vzájemné komunikace mezi učiteli a žáky a mezi žáky navzájem. Dostatečný prostor pro vyjádření vlastního názoru a pro osobnostní a sociální rozvoj vedl k vzájemnému respektování a toleranci. V oblasti komunikativních dovedností se vyučující zaměřují intenzivně na slabší a pomalejší žáky.

Převažující metodou hodnocení byla slovní pochvala za správně splněný úkol, ale i za snahu a pokrok. Vyučující respektovali individuální dispozice žáků, ale malý prostor věnovali vzájemnému hodnocení a sebehodnocení žáků. Klasifikace byla využita minimálně.

Průběh a výsledky vzdělávání v 1. – 3. ročníku jsou hodnoceny jako velmi dobré, s negativy v oblasti hodnocení.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola vyžívá vlastní evaluační nástroje ve formě krátkých testů, ověřujících aktuální úroveň znalostí a dovedností. Jejich výsledky jsou námětem pro korekce průběhu výchovně-vzdělávacího procesu. V souhrnu jsou stručně prezentovány na pedagogických radách.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Škola zajišťuje výuku jednoho nepovinného předmětu a činnost dvou zájmových kroužků.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Vzdělávací program mateřské školy s názvem *Je nám krásně na světě*, platnost pro školní rok 2003/2004 a 2004/2005.
2. Výkaz o mateřské škole (*Škol (MŠMT) V 10-01*) podle stavu k 30. září 2004.
3. Evidenční listy dětí v mateřské škole, školní rok 2004/2005.
4. Přihlášky dětí k docházce do MŠ (ve školním roce 2004/2005) k 31. 12. 2004.
5. Přehled výchovně-vzdělávací práce MŠ, školní rok 2004/2005.
6. Přehledy o docházce dětí do mateřské školy, školní rok 2004/2005.
7. Zřizovací listina příspěvkové organizace Základní škola Bílov okres Nový Jičín ze dne 5. 9. 2002 s účinností od 1. 1. 2003.
8. Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 24. 10. 2002 čj. 28 596/02-21 s účinností od 1. 1. 2003.
9. Jmenování ředitele školy čj. 491/95-14 s účinností od 1. 7. 1995.
10. Učební plán základní školy pro školní rok 2004/2005.
11. Třídní kniha pro 1. stupeň ZŠ školní rok 2004/2005, třídní výkazy pro 1. stupeň ZŠ a katalogové listy žáků, k 31. 12. 2004.
12. Rozvrh hodin třídy, rozvrh hodin učitelů platný do 31. 12. 2004.
13. Zápisy z pedagogických rad včetně plánu (na školní rok 2004/2005).
14. Organizační normy: Organizační řád ze dne 28. 8. 2003, Školní řád ZŠ schválený pedagogickou radou konanou dne 22. 11. 2000 a MŠ ze dne 22. 11. 2000, řád odborné učebny výpočetní techniky, řád tělocvičny, Provozní řád MŠ ze dne 18. 9. 2002.
15. Řídící normy: pracovní náplně pedagogických pracovníků, kriteria pro hodnocení a odměňování pracovníků (nedatováno).
16. Roční plán práce, plán kontrolní a hospitační činnosti, hospitační záznamy.
17. Výroční zpráva školy za školní rok 2003/2004 ZŠ, MŠ.
18. Kniha úrazů.
19. Záznamy z pedagogické diagnostiky.
20. Rozhodnutí o přijetí dětí (ve školním roce 2004/2005) k 31. 12. 2004.
21. Práce dětí.

ZÁVĚR

Personální podmínky v ZŠ jsou velmi dobré po stránce kvalifikace pedagogů, optimální ale není věkové složení sboru. V MŠ není dostatečně podporováno další vzdělávání učitelů. Materiální podmínky v ZŠ doznaly od poslední inspekce značného zlepšení. Postupně jsou doplňovány názorné pomůcky a didaktická technika. V MŠ však ke zlepšení materiálních podmínek nedošlo. Oproti zjištění poslední inspekce se výrazně zlepšila krátkodobá i dlouhodobá příprava na výuku. Vyučující, zejména ředitel, prokázali dobrou orientaci v současných výukových trendech, což se projevilo na zlepšení efektivity vyučovacího procesu. Vyučující ZŠ se vzhledem k sociálnímu složení třídy věnují žákům individuálně, což přispívá k pozitivnímu klimatu.

Mateřská škola velmi dobře rozvíjí dovednosti a návyky dětí v oblasti sociálně-kulturní a reaguje tak na náročnou skladbu dětského kolektivu. Negativem jsou metodické nedostatky, které snižují efektivitu realizace vzdělávacího programu zejména v oblasti vyváženosti spontánních a řízených činností, ucelenosti a motivační účinnosti programu a využívání aktivizačních metod. MŠ se vyznačuje pozitivním klimatem, kde jsou respektovány spontánní zájmy dětí, přesto nižší podnětnost pedagogického programu nevede vždy k optimálnímu rozvoji dětí.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobry (průměrný)	vyhovující	nevyhovující

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jiří Crhonek	
Člen týmu	Mgr. Jarmila Španihelová	

V Novém Jičíně dne 4. února 2005

Razítko

Datum a podpis ředitele školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: .10. březen 2005

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr Petr Škrabánek	

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školského zákona) může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Štefánkova 9, 741 01 Nový Jičín. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel - Obec Bílov, OÚ Bílov 5, 743 01 Bílovec 1	2005-03-28	n4-14/05-5177
Školská rada – není zřízena	-----	-----

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.